

PERSOONLIJK

Aan de Minister van Economische Zaken
Mevrouw M.J.A. van der Hoeven
Postbus 20101
2500 EC Den Haag

Utrecht, 23 januari 2009
uw kenmerk
ons kenmerk
contactpersoon
onderwerp

23 januari 2009
RW/tb/090123.002
Ron Wit tel.: 030-2348291
Grootschalige biomassa onder de SDE

Mevrouw de Minister,

De overheid is momenteel in gesprek met de energiebedrijven over financiële ondersteuning voor het realiseren van bij- en meestook van biomassa in elektriciteitscentrales. Hierbij wordt gedacht aan het openstellen van de Subsidieregeling Duurzame Elektriciteitsproductie (SDE). Middels deze brief wil Stichting Natuur en Milieu u vragen om de SDE-regeling niet open te stellen voor grootschalige bij- en meestook van biomassa.

Argumenten tegen SDE voor bij- en meestook biomassa

Natuur en Milieu is tegen het openstellen van de SDE voor grootschalige bij- en meestook van biomassa in elektriciteitscentrales omdat het niet bijdraagt aan vermindering van CO₂-uitstoot en leidt tot verspilling van belastinggelden. Meer specifiek zijn onze argumenten de volgende:

1. Subsidiëring van grootschalige bij- en meestook van biomassa leidt niet tot reductie van CO₂-uitstoot vanwege het plafond van het Europese Emissiehandelsstelsel (ETS). Eventuele CO₂-reductie bij Nederlandse centrales door inzet van gesubsidieerde meestook van biomassa betekent dat elders onder het ETS minder CO₂ zal worden gereduceerd. Een additionele vergoeding van de onrendabele top voor bij- en meestook van biomassa levert netto dus geen additionele CO₂-reductie op en zou daarom een verspilling van belastinggelden inhouden. De toekenning van SDE voor andere hernieuwbare bronnen zoals wind en zon leidt weliswaar op de korte termijn ook niet tot extra CO₂-reductie, maar subsidiëring van deze bronnen leidt wel tot andere voordelen, zoals innovatie, baten voor andere milieuaspecten en een blijvende duurzame energievoorziening. Hieronder wordt toegelicht waarom wij denken dat deze voordelen niet gelden voor grootschalige bijstook van biomassa.
2. Subsidiëring van meestook leidt niet tot een blijvende duurzame energievoorziening. Zodra de subsidie wordt stopgezet stopt ook de bijstook en blijft er geen duurzame energievoorziening over. Investerings in andere hernieuwbare bronnen zoals wind, zon, (aard)warmte leiden wel tot een blijvende energie-infrastructuur ('hardware') die ook na de subsidietermijn nog blijft.
3. Bij- en meestook van biomassa in elektriciteitscentrales heeft geen substantiële innovatieve component. Een belangrijke reden voor de SDE is de bijdrage die

- stimulering kan leveren aan de (innovatieve) ontwikkeling van duurzame energietechnieken voor de toekomst. Door het verstrekken van een exploitatiesubsidie (SDE) kunnen duurzame energietechnieken versneld de leercurve doorlopen. Het innovatieve karakter van grootschalig bijstoken van biomassa is echter verwaarloosbaar en kent een minimale leercurve vergeleken met andere opties zoals offshore windenergie, kleinschalige biomassatoepassingen en zonne-energie. SDE voor bijstook van biomassa leidt dus niet of nauwelijks tot lagere opwekkingskosten in de toekomst. Bovendien lijkt een innovatiesubsidie in de vorm van een éénmalige R&D-investeringsubsidie een goedkopere en effectievere manier om eventuele knelpunten in de R&D sfeer op te lossen als het gaat om optimalisering van de bijstook van biomassa.
4. Stimulering van biomassa bijstook kan instroom van elektriciteit uit grootschalige wind en zon bemoeilijken. Biomassa bijstook is onlosmakelijk verbonden met kolencentrales die een basislast vormen. Subsidie van bij- en meestook bij kolencentrales leidt tot een stimulans voor meer basislastvermogen, terwijl volgens het Regieorgaan Energietransitie juist meer flexibel fossiel vermogen nodig is voor inpassing van weersafhankelijk vermogen zoals zon en wind.
  5. De synergie-effecten ('co-benefits') van het bijstoken van biomassa zijn klein of zelfs negatief. De meeste hernieuwbare bronnen (zon, wind, aardwarmte, etc) leveren ook een bijdrage aan verbetering van de luchtkwaliteit. De teelt van biomassa gaat gepaard met verbranding van fossiele brandstoffen en milieueffecten naar water en lucht. Bijstook van biomassa in kolencentrales gaat ook gepaard met omvangrijke luchtverontreiniging. Bovendien zijn negatieve effecten op biodiversiteit als gevolg van de teelt niet uitgesloten zolang er geen certificering en monitoringssystematiek bestaat.
  6. Stimulering van meestook van biomassa ondersteunt de lock-in van de bestaande kolentechnologie. Elektriciteitopwekking op basis van kolen is vanuit bedrijfseconomische optiek nog steeds het goedkoopst, mede omdat een groot deel van de (externe) milieukosten van kolenstroom niet worden meegenomen in de prijs. Deze milieukosten in de vorm van luchtverontreiniging, gezondheidskosten en klimaatverandering worden wel betaald door de samenleving. Door grootschalige bijstook van biomassa te subsidiëren met de SDE, wordt het voor de markt aantrekkelijker om deze ongewenste situatie te handhaven. Een energietransitie richting echt duurzame oplossingen wordt daardoor vertraagd.
  7. Subsidie van meestook gaat ten koste van stimulering van hernieuwbare bronnen die wel innovatief zijn en niet zijn verbonden aan een zwaar vervuilende fossiele energiebron. Subsidiering van grootschalige bijstook zal leiden tot een relatief groot beslag op het beschikbare SDE-budget. Dit betekent dat de stimuleringsmogelijkheden voor andere bronnen voor duurzame elektriciteit per definitie worden beperkt.

Uitsluiten van plantaardige oliën indien de SDE toch wordt opengesteld voor bijstook

De Nederlands Technische Afspraak (NTA) *Duurzaamheidscriteria voor biomassa*, die rond deze periode gereed zal komen, zal het uitgangspunt zijn voor certificering van duurzame biomassa onder de SDE-regeling. Echter, conform de Cramer-criteria, doet deze NTA alleen uitspraken over de duurzaamheid van biomassa op plantageniveau. Indirecte effecten, zoals verschuivingen in landgebruik, vallen niet onder de criteria. Juist deze indirecte effecten kunnen de klimaatwinst en duurzaamheid van bepaalde biomassastromen volledig ondermijnen. Het gaat hierbij voornamelijk om biomassa die geteeld wordt in regio's met een grote biodiversiteitswaarde. Voornamelijk wat betreft plantaardige oliën als palmolie en sojaolie is het risico op indirecte biodiversiteitsaan-tasting te groot om op een verantwoorde manier middels subsidieverlening een vraag naar deze grondstoffen te creëren. De indirecte of macro-effecten zijn de komende jaren (nog) niet te controleren of te monitoren vanwege de tijd die invoering van deze systemen vergt. Zoals hierboven is toegelicht, vragen wij u

de SDE niet open te stellen voor grootschalige bijstook van biomassa. Indien u toch goede redenen ziet om dat wel te doen, dan verzoeken wij u dringend om de SDE in ieder geval niet open te stellen voor plantaardige oliën.

Samenvattend

Natuur en Milieu is niet tegen de bij- en meestook van biomassa in kolencentrales, maar wel tegen het subsidiëren daarvan. De keuze of biomassa wordt ingezet bij kolencentrales dient te worden overgelaten aan de markt onder de invloed van het Europese Emissiehandelsstelsel. Het stimuleren van bij- en meestook van biomassa met de SDE is zeer onverstandig omdat het niet leidt tot extra reductie van CO₂-uitstoot, en in tegengestelde richting tot andere hernieuwbare energie vormen:

- niet bijdraagt aan substantiële innovatie,
- niet leidt tot lagere kosten in de toekomst,
- niet leidt tot een blijvende duurzame energie-infrastructuur,
- geen synergie-effecten oplevert voor andere milieudoelen,
- de lock-in van kolencentrales bevordert, en
- en ten koste kan gaan van andere hernieuwbare bronnen (door concurrentie SDE-budget en teveel basislast).

Op basis van deze punten is Natuur en Milieu van mening dat subsidiering van de onrendabele top van de bij- en meestook van biomassa in elektriciteitscentrales ten koste gaat van de efficiency en effectiviteit van het Nederlandse klimaatbeleid. Het is beter overheidsgegeld te investeren in een duurzame elektriciteitsopwekking die blijvend is, dan in een tijdelijke optie gebaseerd op oude kolentechnologie.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de heer Ron Wit, manager Klimaat en Energie (tel: 030-2348291, e-mail: r.wit@natuurenmilieu.nl).

Met vriendelijke groet,
Mirjam de Rijk

Directeur Stichting Natuur en Milieu

Cc: Minister J.M. Cramer, Ministerie voor Volksgezondheid Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Dhr. Drs. M.M. Frequin, Directoraat Generaal Energie en Telecom, Ministerie van Economische Zaken
Dhr. Ir. E.C.R.H. Eijkelberg, Plv. directeur Energie en duurzaamheid, Ministerie van Economische Zaken